

Sygn. akt V CNP 13/19

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie ze skargi J. K.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego

w W. z dnia 10 listopada 2017 r., sygn. akt II Ca (...),

w sprawie z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej "[...]" w W.

przeciwko J. K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 września 2019 r.,

I. odrzuca skargę;

**II. zasądza od J. K. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej "[...]"
w W. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Skarżący J. K. wniósł – na podstawie art. 424¹ § 1 k.p.c. – o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 10 listopada 2017 r., sygn. akt II Ca (...), wydanego w sprawie o zapłatę. W uzasadnieniu powołał się na rażąco niewłaściwe i bezpodstawne przyjęcie przez ten Sąd, że w postępowaniu uproszczonym niedopuszczalny jest zarzut potrącenia, co spowodowało nierozpoznanie istoty sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest nadzwyczajnym środkiem prawnym pozwalającym na zakwestionowanie orzeczeń, których wydanie stało się źródłem szkody, a które równocześnie pozostają w oczywisty i rażący sposób sprzeczne z prawem. Podstawę uwzględnienia skargi stanowić może wadliwość orzeczenia o zasadniczym i ewidentnym charakterze, nie zaś każdy, nawet marginalny czy wątpliwy, wypadek jego sprzeczności z prawem (zob. np. postanowienia SN: z dnia 23 października 2014 r., V CNP 15/14, niepubl. i z dnia 16 czerwca 2015 r., IV CNP 72/14, niepubl.). Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku posiada ściśle określony cel – służąc uzyskaniu prejudykatu w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c., niezbędnego do dochodzenia odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa w odrębnym postępowaniu.

Zarysowana powyżej szczególna funkcja omawianej skargi w polskim systemie prawa determinuje postrzeganie tego środka zaskarżenia jako środka prawnego o ściśle sformalizowanym charakterze. Wiąże się to z kreowaniem po stronie podmiotów skarżących obowiązku ścisłego wykazania przesłanek dopuszczalności skargi określonych w art. 424¹ § 1 k.p.c. oraz spełnienia wymagań skargi wyróżnionych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. Skarga o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem powinna zatem zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego została wniesiona, ze wskazaniem w jakiej części zostało ono zaskarżone, przytoczenie jej podstaw i ich uzasadnienie, wskazanie przepisu prawa, z którym orzeczenie to jest niezgodne, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy,

wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem. Zachowanie powyższych wymagań konstrukcyjnych skargi podlega przy tym badaniu przez Sąd Najwyższy przy wniesieniu skargi, zaś uchybienie tym wymaganiom nie podlega sanowaniu i skutkuje odrzuceniem skargi *a limine* (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie wyjaśnił jednocześnie, że powyższe wymagania konstrukcyjne powinny być spełnione w sposób kumulatywny, a nadto że każde z nich ma charakter samoistny i powinno być spełnione samodzielnie, niezależnie od innych (zob. m.in. postanowienia SN: z dnia 20 lipca 2005 r., IV CNP 1/05, niepubl. i z dnia 7 sierpnia 2012 r., III CNP 14/12, niepubl.).

Stwierdzić należy, że nie zostało spełnione przez skarżącego wymaganie określone w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., tj. wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Dążąc do realizacji powyższego wymagania formalnego, w uzasadnieniu wniesionego środka zaskarżenia wskazano, że w odniesieniu do wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 10 listopada 2017 r. nie istniały podstawy do jego wzruszenia, gdyż w sprawie wniesienie skargi kasacyjnej nie było dopuszczalne ze względu na przedmiot sporu (art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c.) oraz nie zachodziły podstawy do złożenia skargi na wznowienie postępowania (s. 6 skargi).

Zawarte w uzasadnieniu skargi stanowisko skarżącego w kwestii dopuszczalności wzruszenia orzeczenia objętego zaskarżeniem pomija okoliczność, iż w dniu 3 kwietnia 2018 r., a więc przed wniesieniem skargi, do polskiego systemu prawnego wprowadzono kolejny nadzwyczajny środek zaskarżenia, tj. skargę nadzwyczajną, której celem jest eliminacja prawomocnych orzeczeń naruszających zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji albo w sposób rażący naruszających prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 89 i n. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 825 ze zm.). Ze względu na to, że uwzględnienie skargi nadzwyczajnej – zgodnie z art. 398¹⁵ i 398¹⁶ k.p.c. w zw. z art. 95 ustawy o SN – prowadzi do uchylenia zaskarżonego orzeczenia

i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania albo do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i orzeczenia na nowo co do istoty sprawy, a więc do eliminacji przyczyny „szkody judykacyjnej”, to dla spełnienia wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. koniecznym było również wykazanie przez skarżącego we wniesionym środku zaskarżenia, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie jest możliwe w wyniku wniesienia skargi nadzwyczajnej (zob. np. postanowienia SN: z dnia 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18, niepubl. i z dnia 6 listopada 2018 r., II CNP 17/18, niepubl.).

Z tych względów oraz uwzględniając szczególną regulację zawartą w art. 424⁸ § 2 k.p.c., orzeczono o odrzuceniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia z powodu pierwotnej jej niedopuszczalności, spowodowanej powstaniem przed jej wniesieniem możliwości zmiany lub uchylenia zaskarżonego wyroku wskutek wprowadzenia dodatkowego środka prawnego. Skarżący nie wskazał bowiem, a tym samym także nie wykazał, że nie było i nie jest dopuszczalne wzruszenie zaskarżonego orzeczenia poprzez wykorzystanie instytucji skargi nadzwyczajnej. Ponieważ nie zostało spełnione wymaganie określone w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. orzeczono w punkcie I sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 i 99 w zw. z art. 391 § 1, art. 398²¹ i 424¹² k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).

